

JAUME MEDINA, A LA RECERCA DE LA PRÒPIA POESIA

Jaume Medina, *Encalçar el vent*. Barcelona, Ed. Curial, 1976, Col·lecció «Llibres del Mall».

Encalçar el vent és el segon llibre de poemes que ha publicat Jaume Medina, un segon llibre que ofereix la possibilitat de mesurar els dos anys que el distancien d'aquell primer *Temps de tempesta*, amb una separació que hom s'adona que no ha estat només en el temps, sinó sobretot en la capacitat de l'autor de donar-nos un llibre *nou*, sense pretendre de ser el seu llibre definitiu. Perquè davant d'aquesta segona mostra de la seva producció poètica, cal afirmar que Jaume Medina està maldant per a descobrir el seu propi camí poètic.

Diguem que ha deixat enrera —pràcticament del tot— vells models dels clàssics llatins, encara que Horaci ressoni en els versos de «Moment». Diguem també que s'emmiralla menys en els nostres clàssics medievals i que accentua el gust pel mestratge dels nostres clàssics actuals. Ja no hi ha èglogues ni elegies, ni els apartats del llibre s'encomanen a Ausiàs Marc o a Jordi de Sant Jordi. Ara són Foix, Carner, Martí i Pol, Palau i Fabre, Riba i Andrés Estellés aquells dels quals el poeta en treu versos per a encapçalar els seus poemes, i val a dir que alguns no només compleixen aquesta funció, sinó que tenen un pes ben viu en els versos de Jaume Medina; em refereixo sobretot a Martí i Pol, Riba i Foix. Tot i que en el llibre hi trobem dues concessions a la *Bíblia*, una de les quals justament li dona el títol, és prou cert que el pes del bagatge del professor de llengües clàssiques que havia marcat decisivament bona part del primer llibre, ha estat bandejat, en el segon, per a donar pas a l'exercici d'una pràctica poètica més personal, més actualitzada i, doncs, més arriscada. Això no obstant, cal reconèixer que no fou en va la pràctica classicista anterior; crec que en bona mesura, gràcies a aquells exercicis i al coneixement de la mètrica clàssica, Jaume Medina ha aconseguit un bon domini de la tècnica poètica que es troba en *Encalçar el vent*, sobretot pel que fa al ritme del vers.

En un altre nivell, hom s'adona que la poesia de Jaume Medina s'ha humanitzat i, sobretot, s'ha personalitzat. El volum que co-

mentem parla de les preocupacions del poeta, del seu jo, un jo que és present i que és l'eix gairebé de la totalitat dels poemes. És l'expressió del poeta que fa del seu ofici, de l'aprenentatge de la poesia, un centre de reflexió; que sap que a les seves mans té les paraules per a treballar i que assaja d'adaptar-les a la seva voluntat, o qui sap si acompassar la seva voluntat a la deu de les paraules:

He vist l'escala del silenci
per on davalla el buit, esbatanat:
entre el fresseig, m'he disposat
a cloure els ulls per al moment en què comenci
de posseir la veu la meua voluntat.

I és que el poeta no vol o no sap destriar la veu de la vida, entén la poesia com a un mitjà d'expressió de la seva personalitat, la qual, alhora, està impregnada de collectivitat:

devot en tot de la mesura humana,
no és per dar —ni haver!— paraula vana:
jo, en els meus versos, canto, ploro i ric.

És doncs des d'aquesta posició que Jaume Medina poetitza la seva experiència humana. D'aquí ve el seu crit contra la monstruositat de les cinc morts d'un fatídic mes de setembre i la seva invitació contra l'odi. Per això s'explica la seva poesia patriòtica que vessa nacionalisme de Països Catalans. I és també des d'aquesta posició que cal entendre la inclusió dels poemes amorosos, íntims, d'aquells que parlen de la por a la solitud o d'aquells que criden a viure la vida present amb tota la intensitat possible. I encara és per aquest mateix fet que es justifica que el llibre incorpori poemes anecdòtics —s'hi enceti, de fet— recordant coses que el poeta visqué fa temps i dels quals guarda una memòria grata. Per això crec que Jaume Medina està buscant el seu propi camí poètic. Aquest és un llibre obert, perquè no bandeja, en principi, cap experiència, ni vital ni poètica, de l'autor. És un llibre-ventall, si voleu, que d'un jo central en fa partir un seguit de camins, sense gosar abandonar-ne cap; sense escollir cap proposta amb preferència, tot esperant potser que la reflexió sobre la pròpia vida i la pròpia pràctica poètica vagin decidint el que ha de ser el tarannà

poètic de Jaume Medina. A tot això ajuda encara una altra experimentació, la formal: la varietat de formes poètiques, tot i que amb una evident preferència per les tannkas, s'inscriu, al meu entendre, en aquest mateix camí de recerca de la pròpia expressió poètica.

Finalment, serà bo d'observar un darrer tret: Jaume Medina se sap inclòs —vulgues o no— dins una tradició històrica —política i poètica— que accepta de bon grat i que es proposa de seguir amb empena. D'una banda, hi ha uns versos prou clars:

Som els fills dels vençuts del trenta-nou
i, amb tot, heu de saber que ens resistim
a fer del plany la nostra raó d'ésser.

I d'altra banda, sembla respondre aquells versos de l'«Inici de càntic» de Salvador Espriu quan diu:

Vivim per recordar-nos els costums,
els mots, les lleis, la clara saviesa,
l'orgull de retornar a la llibertat
des d'una terra sembrada amb les armes,
segada amb foc i assaonada amb sang.

En conclusió, doncs, crec que pot afirmar-se que Jaume Medina ha entrat conscientment dins l'actual món poètic català, dins d'una tradició, inserit en una època concreta que viu a ple, amb un bagatge cultural considerable que mesura amb prou justesa com perquè no ofegui la seva veu natural i obert, amb tota la seva diversitat formal i temàtica, a la tasca de cercar amb esforç la pròpia veu poètica.

PERE FARRÉS